

IgA vaskulitt

Bakgrunn:

IgA vaskulitt (tidligere kalt Henoch-schoenleins purpura (HSP)) er en akutt sykdom som vanligvis inntreffer i barnealder. Det dreier seg om en betennelse i små blodårer i mange organer i hele kroppen.

Årsaker:

Man kjenner ikke årsaken til IgA vaskulitt men antar at det er barnets immunsystem som har blitt aktivert av en nylig virusinfeksjon og deretter overreagerer. Deler av barnets immunsystem angriper cellene i de små blodårene og gir utslett utslett, feber, hevelse og smerter.

Symptomer (sykdomstegn):

Sykdommen begynner oftest akutt med feber og sykdomsfølelse. Barnet kan ha hovne lymfeknuter og klage over hodepine. Barnet får utslett, først og fremst på legger, føtter og på setet, men det kan også komme andre steder på kroppen. Utslettet begynner som små, lyserøde flekker og endrer etter hvert karakter. Det blir større flekker, mørkere og man kan merke en hevelse i huden over de aktuelle områdene. Barna får ofte smerter og hevelse i flere ledd, særlig knær og ankler. Magesmerter er vanlig. Det kan sees blod i avføringen. Hos gutter kan testiklene bli hovne og ømme. Nyrene er ofte involvert ved IgA vaskulitt, i form av nyrebetennelse med blod og protein i urinen. Denne betennelsen er ikke en urinveisinfeksjon og antibiotika har ingen plass i behandlingen.

Diagnosen stilles ved at behandlende lege undersøker barnet. Det er ingen spesiell blodprøve eller test som påviser IgA vaskulitt.

Behandling:

Det finnes ingen medisin som kurerer IgA vaskulitt. Som regel anbefales derfor ikke andre medisiner enn smertestillende som kan gies ved behov i form av paracet eller såkalte "ikke-steroidale anti-inflammatoriske midler" (ibuprofen og lignende). Sjeldnere vil man velge å gi sterkere betennelsesdempende medisiner som kortison.

Forløp:

Sykdommen går som regel over av seg selv innen 4-6 uker. Det er først og fremst nyrefunksjonen som er viktig å kontrollere. Nyrene er det viktigste organet som styrer blodtrykket. Kontrollene hos lege etter at diagnosen er stilt består derfor i å kontrollere blodtrykket samt sjekke urinen for blod og protein hver uke inntil utslett og andre sykdomstegn er forsvunnet, deretter kontroll etter 3 og 6 måneder. Noen kan få gjentatte tilbakefall av utslett, magesmerter eller nyrepåvirkning i lengre periode, men svært få barn utvikler langvarige nyreproblemer.